

26 Μαρτίου, 1992

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Διστές]

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΦΩΤΙΟΥ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ,

Εφεσείων-Εναγόμενος

v.

ΜΑΡΚΟΥ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ,

Εφεσίβλητος-Ενάγων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7365).

Αποζημιώσεις — Τροχαίο ατύχημα — Απάλεια ημερομισθίων — Αιτιώδης συνάφεια — Για να επιδικασθεί απάλεια ημερομισθίων πρέπει να αποδειχθεί ότι η μη απασχόληση του απαιτητή οφειλόταν στις κακώσεις που υπέστη και όχι σε άλλες πιθανές αιτίες.

Αποζημιώσεις — Τροχαίο ατύχημα — Κάταγμα του δεξιού γόνατος 5 που άφησε ελαφρά μόνιμα κατάλοιπα και πιθανότητα μελλοντικής ανάπτυξης οστεοαρθρίτιδας — Κάταγμα της ρινός, που θα χρειαζόταν πλαστική εγχείρηση στο μέλλον — Κάταγμα του καρπού — Διάσειση — Ποσό ΛΚ5000 σαν γενικές αποζημιώσεις δεν θεωρήθηκε υπερβολικό.

10

Αποζημιώσεις — Τροχαίο ατύχημα — Μείωση μελλοντικής ικανότητας για εργασία — Πρέπει να διαφαίνεται ουσιαστική πιθανότητα να χάσει ο απαιτητής την δουλειά του στο μέλλον ή να μην μπορεί να βρει εξίσου καλή εργασία λόγω των κακώσεων που υπέστη — Στην παρούσα υπόθεση θεωρήθηκε η πιθανότητα αυτή ότι ήταν 15 μικρή και όχι ουσιαστική — Ποσό ΛΚ4.000 που επιδικάστηκε μειώθηκε σε ΛΚ1.000.

Στις 9.1.79 ο εφεσίβλητος τραυματίστηκε μετά από σύγκρουση του ποδηλάτου του με αυτοκίνητο που οδηγούσε ο εφεσείων. Η ευθύνη μεταξύ των διαδίκων συμφωνήθηκε σε 2/3 για τον εφεσείοντα και 1/3 για τον εφεσίβλητο. Σαν αποτέλεσμα του δυστυχήματος, ο εφεσίβλητος, ο οποίος τότε ήταν ηλικίας 21 ετών, υπέστη τις εξής σωματικές βλάβες: Σύνθετο κάταγμα του δεξιού γόνατος, κάταγμα του δεξιού καρπού, κάταγμα της ρινός, εκτεταμένες κακώσεις του μετώπου της κεφαλής και διάσειση. Παρέμεινε σε κλινική μέχρι τις 25 5.2.79 και παρακολουθείτο σαν εξωτερικός ασθενής για αρκετό χρονικό διάστημα μετά. Το κάταγμα του καρπού αποθεραπεύθηκε χωρίς να αφήσει μόνιμα κατάλοιπα. Το κάταγμα του γόνατος αποθεραπεύθηκε ικανοποιητικά αλλά παρέμειναν μόνιμα κατάλοιπα ελαφράς μορφής, ήτοι πόνος και αστάθεια μετά από εκτεταμένη 30 χρήση του γόνατος. Υπήρχε πιθανότητα μελλοντικής ανάπτυξης

οστεοαρθρίτιδος στο γόνατο. Το κάταγμα της ρινός αποθεραπεύθηκε μετά από εγχείριση, αλλά παρέμεινε βαθμός εξωτερικής παραμόρφωσης και εσωτερικής απόφραξης της μύτης, που χρειάζονταν περαιτέρω πλαστικές εγχειρίσεις για διόρθωση.

- 5 Κατά τον χρόνο του ατυχήματος ο εφεσίβλητος εργαζόταν σαν βοηθός αποθηκάριος με μισθό ΛΚ100 μηνιαίως. Η απώλεια ημερομισθίων συμφωνήθηκε για τους πρώτους πέντε μήνες μετά το ατύχημα, αλλά παρέμεινε να αποφασισθεί απαίτηση για απώλεια ημερομισθίων για την περίοδο από 9.6.79 -9.10.84, κατά την οποία, κατά τον ισχυρισμό του εφεσίβλητου, αυτός δεν μπορούσε να εργασθεί τακτικά. Από τη μαρτυρία φαινόταν ότι ο εφεσίβλητος άλλαζε συχνά εργασία και παρέμενε χωρίς εργασία για μεγάλα χρονικά διαστήματα, χωρίς να έχει δοθεί εξήγηση γι' αυτά.

- 10 Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιδίκασε υπέρ του εφεσίβλητου, στη βάση πλήρους ευθύνης, (α) ΛΚ3.218 για απώλεια ημερομισθίων από 9.6.79-9.10.84, ήτοι 64 μήνες προς ΛΚ100 μηνιαίως ίσον ΛΚ6.400, μείον ΛΚ3.182 συνολικές απολαβές του εφεσίβλητου για την ίδια περίοδο από τις διάφορες εργασίες του, (β) ΛΚ500 μελλοντικά ιατρικά έξοδα για πλαστική εγχείριση, (γ) ΛΚ4.000 για μείωση ικανότητας για εργασία, και (δ) ΛΚ5.000 γενικές αποζημιώσεις για πόνο ταλαιπωρία και απώλεια απολαύσεων της ζωής. Κατ' έφεση ο εφεσείων προσέβαλε τα πιο πάνω ποσά ισχυριζόμενος, ως προς το (γ) και (δ) ότι ήταν υπερβολικά, ως προς το (β) ότι δεν είχε αποδειχθεί από τη μαρτυρία, και ως προς το (α) ότι δεν είχε αποδειχθεί από τη μαρτυρία ότι η μη απασχόληση του εφεσίβλητου κατά την υπό κρίση περίοδο οφειλόταν στις κακώσεις που είχε υποστεί.

Αποφασίσθηκε ότι:

- 30 (α) Ο εφεσίβλητος είχε αποτύχει να αποδείξει ότι ήταν λόγω των τραυμάτων που υπέστη που παρέμεινε άνεργος κατά τις διάφορες περιόδους κατά την περίοδο 9.6.79-9.10.84, ή ότι εγκατέλειπε τις διάφορες εργασίες του λόγω των τραυμάτων του, ούτε δε η ιατρική μαρτυρία δικαιολογούσε τη συμπεριφορά του αυτή, που μόνο σαν κοινωνική αστάθεια μπορούσε να χαρακτηριστεί και όχι ανικανότητα προς εργασία. Κατά συνέπεια η επιδίκαση του ποσού των ΛΚ3.218 σαν ειδικές ζημιές για απώλεια ημερομισθίων έπρεπε να παραμερισθεί.

- 40 (β) Για να επιδικασθεί σημαντικό ποσό για μελλοντική μείωση ικανότητας για εργασία πρέπει να καταδειχθεί ότι η πιθανότητα απώλειας εργασίας στο μέλλον λόγω των κακώσεων είναι πραγματική ή ουσιαστική και όχι μικρή. Στην παρούσα περίπτωση τέτοια πιθανότητα ήταν μικρή και όχι ουσιαστική και, κατά συνέπεια, το ποσό των ΛΚ4.000 που είχε επιδικασθεί ήταν υπερβολικό, και έπρεπε να αντικατασταθεί με ποσό ΛΚ1.000.

- 45 (γ) Με βάση τις αρχές που διέπουν την επιδίκαση γενικών αποζημιώσεων και ιδιαίτερα την τάση για αύξησή τους σε σύγκριση με

αυτές που επιδικάζονταν στο παρελθόν, το ποσό των ΛΚ5.000 σαν γενικές αποζημιώσεις ήταν εύλογο και δίκαιο. Επίσης το ποσό των ΛΚ500 για μελλοντική πλαστική εγχείρηση ήταν δικαιολογημένο από τη μαρτυρία.

Η έφεση έγινε αποδεκτή εν μέρει χωρίς 5
έξοδα. Η εκδοθείσα απόφαση υπέρ του
εφεσίβλητου υποκαταστάθηκε με απόφαση
για ποσό ΛΚ5.316 με τόκο 6% ετησίως πάνω
στο ποσό των ΛΚ4.650 από 25.6.79-13.3.87
και πάνω στο ποσό των ΛΚ5.316 από 13.3.87 10
μέχρι εξοφλήσεως πλέον έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Neocleous v. Christodoulou (1979) 1 CLR 714

Epifaniou v. Hadjigeorghiou (1982) 1 CLR 609

Polykargou v. Polykargou (1982) 1 CLR 182

15

Paradopoulos v. Stavrou (1982) 1 CLR 321

Kkalfa v. Kalorkotis (1982) 1 CLR 372

Πίτσιλλος ν. Ευγενίου, (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 691

Thia Industries v. Hadjikyriacou (1982) 1 CLR 871

Moeliker v. A. Reyrolle & Co Ltd [1977] 1 All E.R. 9

20

Telemachou v. Parakyriakou (1986) 1 CLR 705

Φοινικαρίδης ν. Λάμπρου, (1991) 1 Α.Α.Δ.475

Paraskevaldes (Overseas) Ltd v. Christofi (1982) 1 CLR 789

Polykargou v. Adamou (1988) 1 CLR 727

Έφεση.

25

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Χατζητσαγγάρης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 13 Μαρτίου, 1987 (Αρ. Αγωγής 1755/79) με την οποία διατάχθηκε να πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό των £9.462 αποζημιώσεις για σωματικές 30 βλάβες που υπέστη λόγω αυτοκινητικού δυστυχήματος.

Στ. Ερωτοκρίτου (κα), για τον εφεσελόντα.

Στ. Χούρη (κα), για τον εφείβλητο.

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Χρυσοστομής.

- 5 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Στις 9.1.79 ο εφείβλητος-ενάγων οδηγούσε τη μοτοσυκλέττα του, υπ' αρ. εγγραφής GT509, επί της κυρίας οδού Σπιταλίου-Λεμεσού, με ανατολική κατεύθυνση. Κατά τον ίδιο χρόνο, ο εφείβλητος-εναγόμενος οδηγούσε το αυτοκίνητό του, υπ' αρ. εγγραφής 10 GD378, κατά μήκος της ίδιας οδού, με αντίθετη κατεύθυνση. Τα δυο οχήματα συγκρούστηκαν και ο εφείβλητος τραυματίστηκε.

- Σαν αποτέλεσμα, ο εφείβλητος καταχώρησε αγωγή εναντίον του εφείβλητου και αξιούσε αποζημιώσεις για 15 τις σωματικές βλάβες που υπέστη.

- Εκκρεμούσης της αγωγής, συμφωνήθηκε ο επιμερισμός της ευθύνης και ο εφείβλητος απεδέχθη τα 2/3 και ο εφείβλητος το 1/3. Επίσης ορισμένες από τις ειδικές ζημιές του εφείβλητου συμφωνήθηκαν και παρέμειναν προς εκδίκαση οι ειδικές ζημιές που δεν συμφωνήθηκαν και οι γενικές αποζημιώσεις. 20

- Με βάση την πλήρη ευθύνη, το Δικαστήριο επεδίκασε συνολικά, £5.193 ειδικές ζημιές, £5.000 γενικές αποζημιώσεις για πόνο, ταλαιπωρία και απώλεια απολαύσεων της 25 ζωής και £4.000 για μελλοντική μείωση της ικανότητας του εφείβλητου για εργασία. Τελικά, εκδόθηκε απόφαση προς όφελος του εφείβλητου για το ποσό των £9.462, πλέον τόκοι και έξοδα.

- Ο εφείβλητος κατά το χρόνο του ατυχήματος ήταν 21 30 ετών, απόφοιτος Λυκείου και περί το Σεπτέμβριο του 1978 περάτωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις. Λίγες μέρες πριν από το ατύχημα και συγκεκριμένα στις 12.12.78, εργοδοτήθηκε σαν βοηθός αποθηκάριος στους

αλευρόμυλους Σεβέρη, με μισθό £100 μηνιαίως. Στην εργασία αυτή είχε και το καθήκιο να μεταφέρει σάκκους αλεύρου. Σε αυτή την εργασία παρέμεινε μέχρι την ημέρα του τραυματισμού του.

Η έφεση, όπως επιχειρηματολογήθηκε ενώπιον μας, περιορίστηκε στο θέμα των ακολούθων αποζημιώσεων που επιδικάστηκαν:- 5

- 1) Απώλεια ημερομισθίων από 9.6.79 - 9.10.84, προς £100 μηνιαίως = £6.400, μείον £3.182 συνολικές απολαβές του εφεισίβλητου για την ίδια περίοδο από διάφορες εργασίες = £3.218. 10
- 2) Μελλοντικά ιατρικά έξοδα για πλαστική εγχείριση ανερχόμενα στο ποσό των £500.
- 3) £4.000 για μείωση ικανότητας για εργασία.
- 4) £5.000 γενικές αποζημιώσεις για πόνο, ταλαιπωρία και απώλεια απολαύσεων της ζωής. 15

Τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τις σωματικές βλάβες που υπέστη ο εφεισίβλητος, δεν αμφισβητούνται. Το σχετικό απόσπασμα από την απόφαση του Δικαστηρίου, που αποτελεί και το υπόβαθρο κρίσης των λόγων της έφεσης, βρίσκεται στις σελ. 76, 77, 78 και 79 των πρακτικών και έχει ως ακολούθως: 20

"Prior to the hearing of evidence the parties put in by consent six medical reports which are Exhs. 1-6 before me. 25

Exh. 1 is the report of Dr. Kyriacos Andreou at whose clinic the Plaintiff was admitted on the date of the accident and whose examination, according to the report, revealed the following injuries: a compound fracture of the right tibial condyles involving the knee joint and haemarthrosis of the right knee, fracture of the lower end of the right radius and ulna, fracture of the nose, fracture 30

of the frontal sinus, a laceration over the base of the nose, extensive bruising over the forehead and black eyes, and concussion.

5 The doctor carried out under anaesthesia manipulation of the fractures and effected immobilisation of the right leg in a long leg plaster (which was removed and replaced by another plaster on 12.1.79) and of the right wrist in a forearm plaster. The wounds of the right leg were treated daily through a window opened on the
10 plaster and the Plaintiff was given intravenous fluid and antibiotic injections.

The Plaintiff was discharged from Dr. Andreou's clinic on 5.2.79 attending thereafter for regular follow-up and walking with the aid of crutches. The plaster on the wrist
15 and the plaster on the leg were removed on 15.2.79 and 23.2.79 respectively and, after the removals, the Plaintiff was put on physiotherapy, attending again regularly for follow-up treatment.

20 The findings and opinion of Dr. Andreou upon an assessment of the Plaintiff's condition on 23.5.79 appear in the said report and, due to a later joint report of Dr. Andreou with Dr. Georghiou, Exh. 3, I need not refer to Exh. 1 in more detail.

25 The Plaintiff was also examined for the defence by Dr. Elias Georghiou on 16.9.80 whose report is before me as Exh. 2 and whose examination, findings and opinion appear in detail in the said report to which again I need not refer to any greater extent.

30 Turning to the joint medical report of Dr. Andreou and Dr. Georghiou, Exh. 3, which is dated 17.11.86 and refers to a joint examination carried out on 4.9.86, it is there stated that the Plaintiff still feels knee aching after prolonged kneeling or overstraining his knee and instability when walking on rough surfaces, whereas the
35 wrist injury did not cause him any special problems apart

from occasional aching. No special treatment had been required during the last six years.

The joint examination revealed that the Plaintiff walked well and that there was full mobility of the knee and of the wrist though squatting was painful, there was 5 slight bowing when standing and anteroposterior laxity was noted on both knees though more obvious on the right side.

As to the nasal injury, there was deformity over the base of the nasal bridge. X-Rays revealed that the medial 10 tibial condyle fracture had healed with some irregularity of the articular surface and the wrist fracture had healed satisfactorily.

The joint opinion was as follows:

a) The nose injury, though operated at a certain 15 stage, still causes deviation over the base of the nasal bridge.

The opinion of a specialist in the field can be of value, to see whether anything more can be done.

b) The wrist injury healed well, leaving no stiffness 20 to the joint. The aches over the joint after prolonged heavy manual work, is a reasonable complaint.

c) The knee injury is the worse since the Tibial condyle fracture involves the joint. He will suffer 25 aching and instability after prolonged kneeling, squatting and walking on rough grounds.

d) The possibility of future development of osteoarthritis over the knee, is present.'

Further, regarding the nasal injury, is the report of Dr. 30 Kammitsis, a Specialist Plastic Surgeon, Exh. 4, according to which the Plaintiff had suffered a multiple

fracture of the nasal bones with the result that there was upon his examination compression of the bones with serious disfigurement of the nose, especially on the left side, and very substantial limitation of breathing through the nose. Because a substantial period of time had elapsed since the Plaintiff was injured and the nasal bones had reunited, Dr. Kammitsis considered that the best method to employ in order to remedy the disfigurement would be by bone grafting which was done. In his opinion, the operation produced satisfactory results but, due to the considerable pre-existing disfigurement, the Plaintiff would have to be subjected to a further operation to improve the aesthetic appearance of his nose. It is also the doctor's opinion that the Plaintiff's difficulty in breathing due to the disfigurement of the nasal diaphragm could be corrected by a special operation.

Regarding the nasal injury, the Plaintiff was also examined by Dr. Kourris on 21.5.80, whose report is before me as Exh. 5, and according to which there is disfigurement of the nose with the nasal bones depressed and deviated to the right, which is accentuated by the presence of a piece of cartilage protruding from the left side of the root of the nose. Internally there was twisting of the cartilage from the injury; causing considerable obstruction to the airway. Furthermore, the sense of smell was reduced on account of the obstruction.

In the doctor's opinion the nasal injury was causing the Plaintiff a fair amount of psychological trauma in addition to everything else and further plastic operations were needed to correct the external disfigurement and internal derangement of the cartilage.

The findings and opinions of Dr. Kammitsis and Dr. Kourris are also reiterated in the report of Dr. Kontides, which is Exh. 6 before me."

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο της έφεσης, η δικηγόρος του εφεσείοντα υποστήριξε την άποψη πως ο εφεσίβλητος

αποζημιώθηκε για τους πρώτους πέντε μήνες που είχε αναρρωτική άδεια και η ιατρική μαρτυρία που παρουσιάστηκε εκ συμφώνου και έγινε αποδεκτή από το Δικαστήριο, μιλά μόνο για πέντε μήνες άδεια απουσίας από την εργασία και επομένως δεν δικαιολογείται επιδίκαση 5 άλλου ποσού για απώλεια άλλων ημερομισθίων. Ακόμα ισχυρίστηκε πως ο Δικαστής, αντίθετα με την ενώπιον του μαρτυρία, επιδίκασε τις αποζημιώσεις αυτές και δεν προέβη σε εύρημα πως η απώλεια αυτή οφειλόταν στις σωματικές βλάβες που υπέστη ο εφεσίβλητος. Επίσης παραπονέθηκε πως ο εφεσίβλητος άλλαξε συνεχώς δουλειές, χωρίς να δώσει εξήγηση ή να δικαιολογήσει το χρόνο που δεν εργαζόταν και δεν ισχυρίστηκε ποτέ πως δεν μπορούσε, λόγω των τραυμάτων που υπέστη, να κάνει τις δουλειές 10 αυτές. 15

Από την αδιαμφισβήτητη ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου μαρτυρία, την οποία και το Δικαστήριο απεδέχθη, προκύπτει πως, ο εφεσίβλητος κατά τη διάρκεια των πέντε και πλέον ετών που αποζημιώθηκε για απώλεια ημερομισθίων, άλλαξε αρκετές δουλειές και εργαζόταν κατά 20 διαστήματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το 1983 δεν εργάστηκε καθόλου, παρόλο που από το 1980 μέχρι τις 17.11.86, που εκδόθηκε το κοινό ιατρικό πιστοποιητικό, δεν χρειάστηκε οποιαδήποτε ειδική θεραπεία. Μερικές από τις δουλειές, στις οποίες ο εφεσίβλητος προσλήφθηκε, όπως και ο ίδιος ανέφερε, ήταν ελαφρές και δεν ήταν αναγκαία η άρση βαρών. Παρόλα αυτά όμως, είναι γεγονός πως ο εφεσίβλητος δίνοντας μαρτυρία, δεν έδωσε καμιά εξήγηση 25 γιατί εγκατέλειπε κάθε λίγο και λιγάκι τις διάφορες εργασίες που έκαμνε και δεν πρόβαλε οποιοδήποτε ισχυρισμό πως μια τέτοια συμπεριφορά οφειλόταν σε ανικανότητα προς εργασία λόγω των τραυμάτων που υπέστη. Ακόμα, δεν έδωσε καμιά δικαιολογία για τα χρονικά διαστήματα που δεν εργαζόταν, εκτός από την περίοδο από το Δεκέμβριο του 1979 μέχρι τις 7.4.80, που ανέφερε πως δεν μπορούσε να βρει δουλειά και πως δεν μπορούσε να εργαστεί 30 σαν εργάτης. Δεν δικαιολόγησε όμως, γιατί εγκατέλειψε τη δουλειά του πωλητή που έκανε από τον Οκτώβριο του 1979 μέχρι το Δεκέμβριο του 1979. 35

Από τη φύση και την έκταση των τραυμάτων που υπέστη ο εφεσίβλητος και λαμβάνοντας υπόψη την ιατρική μαρτυρία, όπως την αποδέκτηκε το Δικαστήριο, δεν θα αναμέναμε πως ο εφεσίβλητος, μετά την ολική ανικανότητα προς εργασία τους πρώτους πέντε μήνες, θα μπορούσε αμέσως μετά να κάνει την ίδια εργασία που έκανε πριν από το ατύχημα. Όμως, οι ειδικές αποζημιώσεις πρέπει να εξειδικεύονται στο δικόγραφο και να αποδεικνύονται.

Είναι νομολογημένο πως το Εφετείο δεν δικαιολογείται να παρέμβει με την απόφαση ως προς τα θεμελιακά ευρήματα γεγονότων του πρωτόδικου Δικαστηρίου, εκτός εάν τα ευρήματα αυτά είναι αυθαίρετα ή λήφθηκαν κατά παραγνώριση της μαρτυρίας. (Βλ., μεταξύ άλλων, *Neocleous & Another v. Christodoulou* (1979) 1 CLR 714, *Epifaniou v. Hadjigeorghiou* (1982) 1 CLR 609, *Polykarpou v. Polykarpou* (1982) 1 CLR 182, *Papadopoulos v. Stavrou* (1982) 1 CLR 321, *Kkaffa v. Kalorkotis* (1982) 1 CLR 372 και *Μόδεστος Πίτσιλλος v. Δημ. Ευγενίου*, (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 691.

Στην υπό κρίση περίπτωση, κρίνουμε πως η επέμβαση του Εφετείου είναι αναγκαία, γιατί ο εφεσίβλητος απέτυχε να αποδείξει ότι ήταν λόγω των τραυμάτων που υπέστη που παρέμεινε άνεργος κατά τις διάφορες περιόδους που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ή ότι εγκατέλειπε τις διάφορες εργασίες του γι' αυτό το λόγο. Η όλη συμπεριφορά του δεν δικαιολογείται ούτε από την ιατρική μαρτυρία. Ο εφεσίβλητος είχε καθήκο να μειώσει τη ζημιά του εφεσείοντα και δεν το έπραξε. Έφθασε μάλιστα στο σημείο, το 1983 να μη εργαστεί καθόλου και δεν έδωσε καμιά εξήγηση. Αυτή η συμπεριφορά μόνο κοινωνική αστάθεια μπορεί να χαρακτηριστεί και όχι ανικανότητα προς εργασία. Συνεπώς, η επιδίκαση του ποσού των £3.218 ειδικών ζημιών για απώλεια απολαβών πρέπει να παραμεριστεί.

Τα μελλοντικά ιατρικά έξοδα είναι ο δεύτερος λόγος της έφεσης.

Είναι η εισήγηση της δικηγόρου του εφεσείοντα πως το

ποσό των £500, που επιδικάστηκε για μελλοντική πλαστική εγχείριση, δεν αποδείχθηκε. Δεν συμφωνούμε με την εισηγήση αυτή. Για το θέμα αυτό υπάρχει μαρτυρία που προέρχεται από τον εφεσίβλητο, ο οποίος δεν αντεξετάστηκε και η μαρτυρία του δεν αντικρούστηκε. Επομένως, 5 ο δεύτερος λόγος δεν ευσταθεί.

Όσον αφορά τον τρίτο λόγο της έφεσης, είναι η εισηγήση της δικηγόρου του εφεσεύοντα, πως το ποσό των £4.000 για μελλοντική μείωση της ικανότητας του εφεσίβλητου για εργασία (handicap in the labour market), που 10 επιδικάστηκε από το Δικαστήριο, είναι υπερβολικό. Αντίθετα, η δικηγόρος του εφεσίβλητου υποστήριξε την άποψη πως οι αποζημιώσεις αυτές είναι πολύ χαμηλές. Το σχετικό απόσπασμα της απόφασης πάνω στο θέμα αυτό, βρίσκεται στη σελ. 83 των πρακτικών και έχει ως ακολούθως: 15

"As for the Plaintiff's future loss of earnings, on the evidence adduced before me I would not be prepared to award the Plaintiff damages on the basis of specific years of purchase and on specific and steady monthly earnings. The Plaintiff, who graduated from a secondary school, 20 had not qualified in any respect and was not skilled in any line of work and had worked at the flour mill for only three weeks. As to his expected rise in income, I believe that the evidence given to the effect that the person employed in his place was employed at a much higher 25 salary and has got a substantial increase today, is not reliable in the light of the fact that he has been shown to be the son of a shareholder in the company, although I would certainly accept that the Plaintiff's earnings would have increased following the general line of increases in 30 earnings over the years without being in a position to specify, on the evidence before me, what such increase would have been. There is no doubt, however, that due to the injuries the Plaintiff suffered, his worth in the labour market, due to his curtailed ability, has fallen and he has a 35 handicap in the labour market. I am, therefore, prepared to award him a global amount for his handicap in the labour market. Considering his age, his training and his

injuries, I feel that an amount of £4,000 would be adequate to compensate him for this handicap in the labour market."

5 Το θέμα της αποζημίωσης για μείωση της ικανότητας για εργασία στο μέλλον, έχει αναλυθεί στην υπόθεση *This Industries v. Hadjikyriacou* (1982) 1 CLR 871, στην οποία υιοθετήθηκε η νομική αρχή που διατυπώθηκε στην υπόθεση *Moeliker v. A. Reyrolle & Co Ltd* [1977] 1 All E.R. 9 και η οποία συνοψίζεται στην επικεφαλίδα ως ακολούθως:

10 "In awarding damages for personal injury in a case where the plaintiff is still in employment at the date of the trial, the court should only make an award for loss of earning capacity if there is a substantial or real, and not merely fanciful, risk that the plaintiff will lose his present
15 employment at some time before the estimated end of his working life. If there is such a risk, the court must, in considering the appropriate award, assess and quantify the present value of the risk of the financial damage the plaintiff will suffer if the risk materialises, having regard
20 to the degree of the risk, the time when it may materialise, and the factors, both favourable and unfavourable, which, in a particular case, will or may affect the plaintiff's chances of getting a job at all or an equally well paid job if the risk should materialise. No
25 mathematical calculation is possible in assessing and quantifying the risk in damages. If, however, the risk of the plaintiff losing his existing job, or of his being unable to obtain another job or an equally good job, or both, are only slight, a low award, measured in hundreds of pounds,
30 will be appropriate."

(Βλ., επίσης, *Telemachou v. Parakyriakou* (1986) 1 CLR 705, *Φοινικαρίδης ν. Λάμπρου και άλλη*, (1991) 1 Α.Α.Δ. 475).

35 Με βάση τις πιο πάνω αρχές, εξετάσαμε τα γεγονότα που περιβάλλουν την υπό κρίση υπόθεση στον τομέα αυτό. Ιδιαίτερα επισημαίνουμε πως ο εφεσβλητος, κατά

το χρόνο του ατυχήματος, ήταν ηλικίας 21 ετών, απόφοιτος γυμνασίου και ανειδίκευτος για οποιοδήποτε επάγγελμα. Κατά το χρόνο της ακρόασης της υπόθεσης, ήταν πωλητής εξαρτημάτων με ψηλότερο μισθό από εκείνο που έπαιρνε κατά το χρόνο του ατυχήματος και το Δικαστήριο 5 κατάληξε στο εύρημα πως, παρόλο που ανέμενε πως το εισόδημα του εφεσίβλητου θα αυξανόταν εάν έμενε στην προ του ατυχήματος εργασία του, εντούτοις από την ενώπιον του μαρτυρία δεν μπορούσε να καταδείξει ποια θα ήταν η αύξηση αυτή. 10

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιστατικά της υπόθεσης, υπό το φως της νομικής θέσης που έχουμε εκθέσει πιο πάνω, έχουμε τη γνώμη πως η πιθανότητα να χάσει στο μέλλον τη δουλειά του ο εφεσίβλητος ή να μη μπορέσει να βρει εξίσου καλή εργασία, ενόψει της σωματικής βλάβης 15 που υπέστη είναι μικρή και όχι ουσιαστική. Κατά συνέπεια, κρίνουμε πως το ποσό των £4.000 που επιδικάστηκε στον τομέα αυτό, είναι πράγματι υπερβολικό. Θεωρούμε ότι το ποσό των £1000 είναι δίκαιο και εύλογο να αποζημιώσει τον εφεσίβλητο με βάση την πλήρη ευθύνη. 20

Τέλος, η δικηγόρος του εφεσείοντα εισηγήθηκε πως το ποσό των £5.000 για γενικές αποζημιώσεις για πόνο και οδύνη, που επιδικάστηκε, είναι υπερβολικό.

Τα ευρήματα του Δικαστηρίου ως προς τη φύση και την έκταση των σωματικών βλαβών που υπέστη ο εφεσίβλητος, παρατίθενται στο αρχικό στάδιο της απόφασης 25 μας και δεν θα τα επαναλάβουμε. Οι αρχές που διέπουν την επιδίκαση γενικών αποζημιώσεων έχουν νομολογηθεί και θα πρέπει ιδιαίτερα να τονισθεί πως, από τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου διαπιστώνεται μια τάση 30 για αύξηση των αποζημιώσεων σε σύγκριση με το ύψος των αποζημιώσεων που επιδικαζόταν στο παρελθόν. (Βλ. *Paraskevaides (Overseas) Ltd v. Christofi* (1982) 1 CLR 789 και *Polycarrou v. Adamou* (1988) 1 CLR 727).

Με βάση τις αρχές αυτές, καταλήγουμε στο συμπέρασμα 35 πως, δε συντρέχουν λόγοι για ανατροπή. Κρίνουμε

πως το επιδικασθέν ποσό των £5.000, με βάση την πλήρη ευθύνη, είναι εύλογο και δίκαιο.

- 5 Κατά συνέπεια η έφεση επιτυγχάνει μερικώς και η πρωτόδικη απόφαση υποκαθίσταται με απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου για το ποσό των £5.316.-, πλέον τόκοι προς 6% ετησίως επί του ποσού των £4.650.- από 25.6.79 μέχρι 13.3.87 και επί του ποσού των £5.316.- από 13.3.87 μέχρι εξοφλήσεως, πλέον τα έξοδα της πρωτόδικης διαδικασίας.

- 10 Κάτω από τις περιστάσεις της υπόθεσης, δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

*Η έφεση επιτυγχάνει
μερικώς χωρίς έξοδα.*